

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії УНУС
Олена НЕПОЧАТЕНКО
« 105 » 2023 р.

ПРОГРАМА

співбесіди з історії України

при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра для вступників на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра (у тому числі іноземців)

Голова предметної екзаменаційної комісії

(підпис)

Валентин ДОМОРОСЛИЙ

Укладачі: к. історичних н., доцент Доморослий В. І., к. історичних н., доцент Коваленко-Чукіна І. Г., к. пед. н., доцент Поліщук О. А.

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту (протокол № 5 від 10 квітня 2023 р).

Схвалено вченою радою факультету менеджменту (протокол № 5 від 26 квітня 2023 р).

ВСТУП

У відповідності до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році (затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року № 276) та Правил прийому на навчання до Уманського національного університету садівництва у 2023 році (рекомендованих вченою радою 07 квітня 2023 р., протокол № 5) спеціальними умовами участі у конкурсному відборі під час вступу для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО) або НРК5 є зарахування за результатами позитивної оцінки вступних випробувань, участі в конкурсі за квотою-1, квотою-2.

Спеціальними умовами участі у конкурсному відборі на навчання для здобуття вищої освіти на основі ПЗСО або НРК5 у вигляді участі у конкурсному відборі за результатами лише співбесіди з можливістю зарахування на навчання на підставі отриманої позитивної оцінки та/або спеціальними умовами вступу на навчання за державним або регіональним замовленням на основі ПЗСО або НРК5 у вигляді зарахування на підставі позитивної оцінки лише творчого конкурсу (для спеціальностей, визначених у додатку 1) або лише співбесіди (для інших спеціальностей), користуються: особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особи, яким Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надано право на прийом без екзаменів до державних закладів вищої освіти за результатами співбесіди; особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти (за рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення).

Співбесіда – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного, двох або трьох предметів (складових, дисциплін) у передбачених цими Правилами випадках. За результатами якої за кожний предмет (складову) виставляються оцінки за шкалою від 100 до 200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Мета співбесіди з історії України – оцінити ступінь підготовленості вступників з метою конкурсного відбору для навчання у вищому навчальному закладі.

Завдання співбесіди з історії України полягає у тому, щоб оцінити знання та вміння учасників:

- формування в учнів наукового світогляду, уявлень про ідеї та методи історії України, її роль у пізнанні дійсності, як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; стійкої мотивації до навчання;
- оволодіння учнями науковою термінологією в усній та письмовій формах, системою історичних знань, навичок і вмінь, потрібних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніх для успішного

оволодіння іншими освітніми галузями знань і забезпечення неперервності освіти;

інтелектуальний розвиток особистості, передусім розвиток в учнів логічного мислення і просторової уяви, алгоритмічної, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції;

- екологічне, естетичне, громадянське виховання та формування позитивних рис особистості;

- формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей учня.

Змістове наповнення програми реалізує компетентнісний підхід до навчання, спрямований на формування системи відповідних знань, навичок, досвіду, здібностей і ставлення, яка дає змогу обґрунтовано судити про застосування історичних знань у реальному житті, визначає готовність випускника школи до успішної діяльності в різних сферах.

ПРОГРАМА ПО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Назва розділу, теми	Учень повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
Стародавня історія України.	<ul style="list-style-type: none"> - територіальний та адміністративний устрій України; - періодизацію Історії України та її структуру; - перші державні об'єднання на території України; - впливи інших держав на суспільний устрій державних об'єднань на території України 	<ul style="list-style-type: none"> - знати територіальний та адміністративний устрій України; - порівнювати різні періоди історії України; - знаходити спільні та відмінні риси серед перших державних об'єднань на території України.
Київська Русь: становлення, розвиток.	<ul style="list-style-type: none"> - Слов'яни: походження, розселення; - Причини, хід, етапи розвитку Київської Русі; - Устрій Руської держави; - Творення українського етносу; - Монголотатарська навала. Вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель. 	<ul style="list-style-type: none"> - знати спільність та відмінність між різними групами слов'ян; - аналізувати етапи розвитку Русі; - розуміти процес творення українського етносу; - вказати на вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель.
Південно-західні руські князівства та їх політика	<ul style="list-style-type: none"> - Феодальне роздроблення: причини, наслідки; - Галицько-Волинське князівство – нова європейська держава: устрій, політика. Занепад Русі: причини, наслідки; - Українські землі у складі Великого князівства Литовського; - Україна у складі Речі Посполитої 	<ul style="list-style-type: none"> - знати сутність та ознаки феодалізму; - розуміти процес творення Галицько-Волинського князівства; - аналізувати стан українських земель у складі Литви та Польщі;

<p>Козацька доба в Україні.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Зародження та еволюція українського козацтва. Запорозька Січ; - Вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу; - Козацько-селянські повстання кінця ХУІ середини ХУІІ ст. та їх наслідки. «Ординація Війська Запорозького» (1638). 	<ul style="list-style-type: none"> - знати сутність та еволюція українського козацтва; - проаналізувати вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу; - продемонструвати як Козацько-селянські повстання кінця ХУІ середини ХУІІ ст. вплинули на ситуацію в суспільному житті
<p>Доба української національної революції середини та другої половини ХVІІ ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Причини, характер, рушійні сили національної революції. Розгортання національно-визвольної і соціальної боротьби; - Укладення Зборівської угоди. Державницькі процеси у Гетьманщині. - Погіршення геополітичного становища. Переяславська рада: умови, політико-правове-значення; - Криза Гетьманщини. Руїна. 	<ul style="list-style-type: none"> - розуміти причини, характер, рушійні сили національної революції; - знати зміст Зборівської угоди. - проаналізувати причини погіршення геополітичного становища; - назвати причини кризи Гетьманщини.
<p>Українська державність у ХVІІІ ст..</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Наступ на політичну автономію України. Політичні причини і наслідки поразки І. Мазепи; - Гетьман в екзилі П. Орлик та його конституція. - Продовження процесу інкорпорації України до складу Російської імперії. Ліквідація царизмом автономії України. 	<ul style="list-style-type: none"> - розуміти події пов'язані зі спробою І. Мазепи здійснити національно-визвольну війну; - знати основні пункти та риси конституції П. Орлика; - аналізувати питання пов'язані з ікорпорацією України до складу Російської імперії.
<p>Українське національне відродження ХІХ ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Політизація національного руху в Україні. Зародження перших політичних організацій; - Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. Скасування кріпацтва та реформи в Україні; - Започаткування руху за політичну незалежність України. 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснити причини політизації національного руху в Україні; - проаналізувати вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. Скасування кріпацтва та реформи в Україні; - розуміти причини та сутність руху за політичну незалежність України.
<p>Україна на початку ХХ ст. Національно-демократична</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на початку ХХ ст.; 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснити соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на

<p>революція. Боротьба за державність (1917-1920 рр.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Українська революція та її етапи; - Утвердження більшовицької влади в Україні; - Національно-визвольний рух на землях західної України; <ul style="list-style-type: none"> - Поразка української національно-демократичної революції: причини, наслідки. 	<p>початку ХХ ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати українську революцію та її етапи; - вивести закономірності національно-визвольний руху на землях західної України; - назвати причини поразки української національно-демократичної революції.
<p>Українські землі між двома світовими війнами</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Політична система радянської України у 20-30-ті роки. Становлення та утвердження тоталітарного режиму. Репресії; - Створення командно-адміністративної системи у економіці; - Соціально-економічні та політичні процеси на західноукраїнських землях 	<ul style="list-style-type: none"> - знати політичну систему радянської України у 20-30-ті роки; - розуміти сутність командно-адміністративної системи у економіці; - аналізувати соціально-економічні та політичні процеси на західноукраїнських землях
<p>Політичне становище України у Другій світовій війні</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Українське питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни. Україна в планах нацистського керівництва; - Політичні процеси в Україні в період німецької окупації; - Діяльність підпілля і партизанський рух. Створення УПА; <ul style="list-style-type: none"> - Звільнення України від окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України. 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснити стан українського питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни; - проаналізувати політичні процеси в Україні в період німецької окупації; - назвати причини і наслідки звільнення України від окупації.
<p>Україна у другій половині 40-их - 60-их рр.. ХХ ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Посилення сталінського диктату в Україні в повоєнні роки; - Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА на західноукраїнських землях; <ul style="list-style-type: none"> - Політична ситуація в Україні за лібералізації комуністичного режиму в середині 50-60-их рр. 	<ul style="list-style-type: none"> - вияснити причини і наслідки сталінського диктату в Україні в повоєнні роки; - проаналізувати підпільно-партизанську боротьбу ОУН-УПА на західноукраїнських землях; - пояснити політичну ситуацію в Україні за лібералізації комуністичного режиму в середині 50-60-их рр.
<p>Застій, перебудова в СРСР та їх прояви в</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Реванш командно-адміністративної системи; 	<ul style="list-style-type: none"> - вияснити причини і наслідки реваншу командно-

Україні	<ul style="list-style-type: none"> - Наростання кризи в Україні. Посилення реакції в духовному житті; - Нові тенденції в діяльності українського опозиційного руху; <ul style="list-style-type: none"> - Національне пробудження українського народу. 	<p>адміністративної системи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати причини і наслідки наростання кризи в Україні. Посилення реакції в духовному житті; - проаналізувати причини і наслідки національного пробудження українського народу.
Україна в добу суверенітету	<ul style="list-style-type: none"> - Проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р.; - Соціально-економічне та політичне життя; 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснити проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р.; - проаналізувати Соціально-економічне та політичне життя;

Запитання для співбесіди

1. Первіснообщинний лад на території сучасної України.
2. Трипільський період в історії України
3. Скіфське царство в історії України.
4. Сарматська доба в історії України
5. Грецькі античні міста-держави на території України
6. Слов'янські племена на території України у У-ІХ ст.
7. Феодалізм суть риси, його прояви на Русі
8. Передумови утворення Київської Русі
9. Економічний устрій Київської Русі
10. Політичний устрій Київської Русі
11. Соціальний устрій Київської Русі
12. Запровадження християнства на Русі: причини, наслідки
13. Київська Русь в системі міжнародних відносин
14. Монголо-татарське іго на Русі
15. Галицько-Волинське князівство - спадкоємець Київської держави
16. Занепад Київської Русі: причини наслідки
17. Українські землі в складі Великого князівства Литовського ХІУ-ХУІ ст.
18. Кревська (1385) унія та українські землі
19. Люблінська (1569) унія та українські землі
20. Українські землі в складі Польщі ХІУ- ХУІІ ст.
21. Українське козацтво: виникнення та устрій
22. Запорізька Січ та її устрій
23. Козацько-селянські повстання проти польського гніту наприкінці ХУІ першій половині ХУІІ ст..
24. Боротьба козацтва проти турків і татарів ХУ-ХУІ ст.
25. Причини, характер, рушійні сили визвольної боротьби українського народу під проводом Б. Хмельницького.

26. Зборівська (1649) та Білоцерківська (1651) угоди їх роль в процесі творення держави Б. Хмельницького.
27. Економічний устрій держави Б. Хмельницького
28. Політичний устрій держави Б. Хмельницького
29. Соціальний устрій держави Б. Хмельницького
30. Характер Переяславської угоди (1654) та Березневих статей (1654): умови та правове значення
31. Руїна (1659-1686): причини, наслідки.
32. Андрусівське перемир'я (1667) Вічний мир (1686). Поділ України між Московщиною та Річчю Посполитою
33. Спроба національно-визвольних змагань під проводом І. Мазепи.
34. Конституція П. Орлика
35. Наступ російського царизму на українські права і свободи в результаті поразки українських національних земель під проводом І. Мазепи.
36. «Золота осінь» української гетьманщини. К. Розумовський
37. Ліквідація Запорізької Січі. Скасування Гетьманщини та подальша доля українського козацтва
38. Коліївщина: причини, наслідки. Коліївщина в Умані.
39. Три поділи Речі Посполитої та місце в них українських земель у останній чверті ХУІІІ ст.
40. Національне відродження Наддніпрянської України в першій половині ХІХ ст.: причини наслідки.
41. Національне відродження Галицької України в першій половині ХІХ ст.: причини наслідки.
42. Імперська присутність Росії на східноукраїнських землях у першій половині ХІХ ст.: територіально-адміністративний поділ, управління.
43. Слов'янофільство та його прояви в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство та його діяльність
44. Українські землі в складі Австрійської імперії у першій половині ХІХ ст.
45. Реформа 1861 р. та її прояви в Україні: причини наслідки
46. Антиукраїнська політика Російського царизму в 60-70 рр. ХХ ст.
47. Суспільно-політичні реформи 60-70-их рр. ХІХ ст. в Росії та їх прояви в Україні
48. Західноукраїнський суспільний рух другої половини ХІХ ст.
49. Виникнення Західноукраїнських політичних партій наприкінці ХІХ ст.
50. Виникнення Східноукраїнських політичних партій на рубежі ХІХ-ХХ ст.
51. Українські землі в роки першої російської революції 1905-1907 рр.
52. Українська парламентська громада в першій та другій Державних Думах Росії
53. Поразка революції 1905-1907 рр: причини, наслідки
54. Столипінська аграрна реформа
55. Україна в Першій світовій війні.
56. Українські Січові Стрільці
57. Українська національна революція 1917-1920 рр: причини, характер, рушійні сили.

58. Центральна Рада та її діяльність: перший етап (березень – листопад 1917 р.)
59. Центральна Рада та її діяльність: другий етап (листопад 1917- квітень 1918)
60. Українська революція в добу Гетьманату
61. Доба Директорії
62. «Акт Злуки» ЗУНР та УНР
63. Поразка Української національної революції 1917-1920 рр; причини, наслідки
64. Українські землі в період «воєнного комунізму» (1919-1921 рр.).
65. Україна в період НЕПу (1921-1929)
66. Україна та її роль в процесі створення СРСР
67. Індустріалізація в УРСР: причини, хід, методи та наслідки
68. Колективізація в УРСР: причини, хід, методи та наслідки
69. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами
70. Організація Українських Націоналістів та її діяльність
71. Репресивна політика радянської влади щодо українського народу. Голодомор 1932 – 1933 рр.
72. Україна в системі міжнародних відносин напередодні Другої світової війни
73. Напад Німеччини на СРСР. Україна в планах гітлерівської Німеччини
74. Рух опору в Україні в роки Другої світової війни: діяльність радянських партизанських загонів
75. Рух опору в Україні в роки Другої світової війни. УПА в роки Другої світової війни
76. Визволення українських земель з під німецької окупації. Возз'єднання Закарпатської України з УРСР
77. Політика «індустріалізації», в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні
78. Політика «колективізації» в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні
79. «Культурна революція» в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні.
80. Відбудова господарського комплексу України після завершення Другої Світової війни.
81. Завершення територіального об'єднання України.
82. «Відлига» та її прояви в соціально-економічному житті України (1953-1964 рр.)
83. Шестидесятники. Підпільний національно-визвольний рух.
84. Українська культура 60-80—их рр.. ХХ ст..
85. Спроба соціально-економічних реформ в СРСР у другій половині 60-их на початку 70-их рр.
86. Прояви кризи радянської системи в Україні у 70-80-х рр..
87. «Застійні» явища в українській культурі у 70-на початку 80-их рр.. ХХ ст..
88. Україна в умовах перебудови в СРСР – економічний аспект.

89. Україна в умовах перебудови в СРСР – політичний аспект.
90. Україна в умовах перебудови в СРСР – культурний аспект.
91. Декларація про державний суверенітет України.
92. Проголошення Акту державної незалежності України, його закономірність
93. Соціально-економічна політика української держави в умовах суверенітету
94. Основні тенденції політичного життя України в умовах суверенітету
95. Основні тенденції культурного життя України в період суверенітету.
96. Зовнішньополітичний курс України в Умовах суверенітету
97. Конституція 1996 р. Конституційний процес в Україні
98. Національна символіка
99. Українська діаспора її розселення, діяльність
100. «Революція гідності»: причини, суть, наслідки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Співбесіда з історії України для вступників на основі ПЗСО та НРК5, які користуються спеціальними умовами вступу проводиться на комп'ютерах у формі тестового контролю знань. Вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 54 питання. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Результати вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами вступного випробування отримали 100 і більше балів.

Для проведення вступного випробування норма часу встановлюється не більше 1 астрономічної години.

Особи, які набрали менше, ніж 100 балів, позбавляються права участі в наступному вступному випробуванні та в конкурсному відборі.

Таблиця переведення тестових балів з історії України національного мультипредметного тесту до шкали 100-200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
6	100
7	106
8	109
9	112
10	115
11	118
12	121
13	124
14	127
15	130
16	132
17	134
18	136
19	138
20	140
21	141
22	142
23	143

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
31	151
32	152
33	153
34	154
35	155
36	156
37	157
38	158
39	159
40	160
41	162
42	164
43	166
44	168
45	170
46	173
47	176
48	178

24	144
25	145
26	146
27	147
28	148
29	149
30	150

49	181
50	184
51	188
52	192
53	196
54	200

Список рекомендованої літератури

1. Аркас М. Історія України-Русі. К.: «Вища школа», 1990.
2. Бойко О. Д. Історія України. К., 1999.
3. Борисенко В. Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ ст.: Навч. Посібник. К.: «Либідь», 1996.
4. Грицак А. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. К., 1996.
5. Грушевський М. Ілюстрована історія України. К.: «Наукова думка», 1992.
6. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. Львів: «Світ», 1995.
7. Дорошенко Д. Нарис історії України. Львів, «Світ», 1991.
8. Крип'якевич І. Історія України. Львів: «Світ», 1990.
9. Полонська-Василенко Н. Історія України. К.: «Либідь», 1992.
10. Стеблій Ф. І. Революція 1848-1849 років у Європі і Україна. К, 2011.
11. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: в 3-х т. К.: «Наукова думка», 1991.
12. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст.: Навч. Посібник. К.: «Генеза», 1997.
13. Історія України: нове бачення. У 2-х т. К.: «Україна», 1996.
14. Історія України / Керівник авт. Кол. Ю. Зайцев. Львів.: «Світ», 2006.
15. Повість временних літ. К., 1990.
16. Політична історія України // За ред. Танцюри В. Л. К., 2001.